

सामुदायिक विद्युत उपभोक्ता राष्ट्रिय महासंघ-नेपाल

कुपण्डोल, ललितपुर

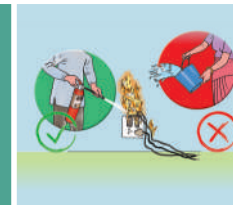
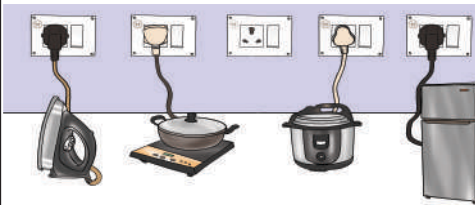
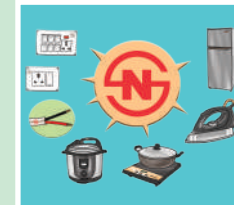
फोन: ०१-५४४६०६४, ५४४७११२

पो.ब.नं. ८२५७ (ई.पि.सि. ९७०) काठमाण्डौ

वेब साईट: www.naceun.org.np

विद्युतीय सुरक्षा सचेतना पुस्तिका

विद्युतीय सुरक्षामा ध्यान पुऱ्याऔं
दुर्घटनाबाट आफू पनि बचाउं
र अरुलाई पनि बचाऔं

सामुदायिक विद्युत उपभोक्ता
राष्ट्रिय महासंघ, नेपाल

अग्रमूरी विकास फाउण्डेसन

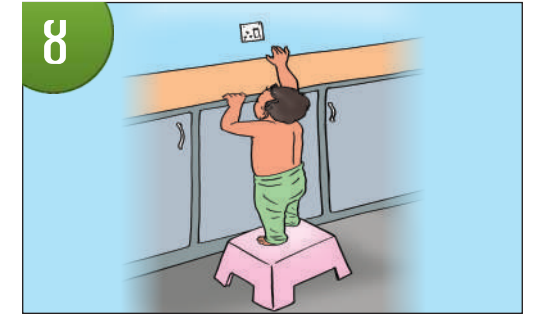
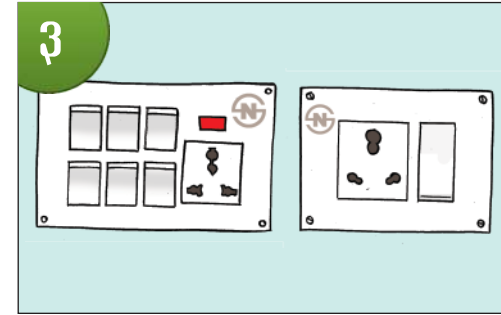
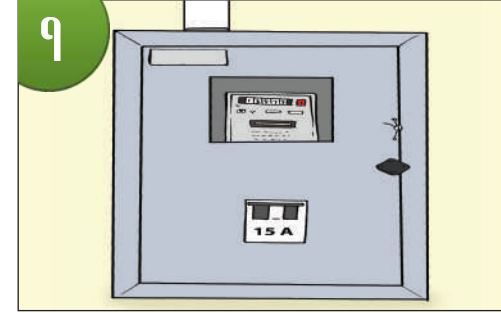

घरभित्रको विद्युतीय सुरक्षा

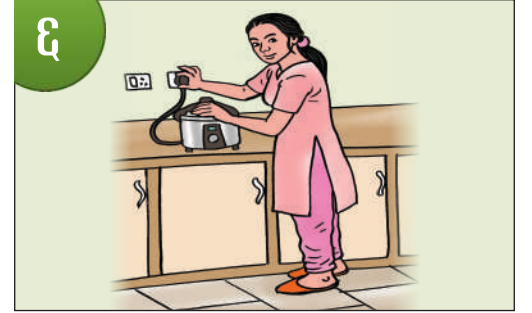
विद्युत अहिलेको समयमा आधारभूत आवश्यकताहरू मध्ये एक भएको छ । वर्तमान समयमा विद्युतको प्रयोग एक वा अर्को रूपमा सधैं भइरहेको हुन्छ । बत्ती बाल्न, पानी तान्न, रेडियो टिभि सञ्चालन गर्न, विभिन्न कम्प्युटर मोबाइल लगायतका उपकरणहरू सञ्चालन गर्न खाना पकाउन, कोठा तताउन आदि जस्ता कार्यका लागि विद्युतको प्रयोग अनिवार्य हुने गरेको छ । हाम्रो दैनिकीमा यसको प्रयोग अनिवार्य हुने गरेको छ । सुरक्षित तथा किफायती रूपमा विद्युतको प्रयोग गर्नाले हाम्रा जनजिवन अति नै सहज र व्यवस्थित हुनजान्छ । विद्युतलाई सहि तवरबाट उपयोग गर्न नसकिएमा ज्यानै जानसक्ने किसिमको ठूलो दुर्घटना समेत हुन सक्छ । यस कारण घरभित्र पनि विद्युतीय उपकरणहरू - विद्युतीय (इन्डक्सन) चुल्हो तथा विद्युतीय प्रेशर कुकर लगायत अन्य उपकरणहरूको प्रयोग गर्दा विजुलीबाट हुन सक्ने सम्भावित दुर्घटनाबाट बच्न र अरुलाई बचाउँन निम्न कुराहरूमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

घरभित्रको विद्युतीय सुरक्षा सम्बन्धी ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू

- विद्युतीय चुल्हो तथा विद्युतीय प्रेशर कुकर प्रयोग हुने घरका विजुली मिटरमा कम्तिमा पनि १५'A' क्षमताको एमसिबी प्रयोग गर्ने । यदि अझै बढि विद्युतीय उपकरणहरू एकै समयमा प्रयोग हुन्छ भने आवश्यकता अनुसार उच्च क्षमताको एमसिबीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुनसक्छ ।
- विद्युतीय चुल्हो, विद्युतीय राइस कुकर, रेफ्रिजरेटर, आइरन जस्ता विद्युत बढि खपत गर्ने उपकरणहरूको प्रयोगका लागि आवश्यकता अनुसार मिटरबाकस देखि भाग्छाकोठा र अन्य कोठाहरूमा समेत ७/२२ अथवा ३/२२ का नेपाल गुणस्तर चिन्ह प्राप्त गुणस्तरीय तारको प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- यस्ता बढि करेन्ट चाहिने उपकरणहरूको प्रयोगका लागि उपयुक्त गुणस्तरीय पावर सकेट तथा स्वीचहरूको प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- विद्युतीय स्वीच, पावर सकेट तथा अन्य विद्युतीय उपकरणहरू जडान गर्दाखिेरी साना बालबालीकाहरूले नभेट्ने स्थानमा जडान गर्नुपर्दछ ।

५. घरमा प्रयोग भएका विद्युतीय तारहरुको जोडाई कतै खुलेको छ / छैन निश्चित गरि आवश्यक ठाउँमा सुरक्षित तरिकाले गुणस्तरीय विद्युतीय टेप प्रयोग गरेर नाङ्गो तार छोप्नु पर्दछ वा विद्युत प्राविधिकलाई तत्कालै खबर गरेर आवश्यक मर्मत गर्न लगाउनु पर्दछ ।
६. विद्युतीय उपकरणहरु प्रयोग गर्दा भुईँमा खाली खुट्टा टेक्नु हुँदैन र अनिवार्य रूपमा घरभित्र लगाउने जुताचप्पलको प्रयोग गर्नुपर्दछ वा कोठाको भुईँमा सुरक्षा कार्पेटको प्रयोग समेत गर्न सकिन्छ ।
७. चिसो हातले विद्युतीय स्वीचहरु, पावर सकेटहरु, विद्युतीय चुल्हो तथा विद्युतीय प्रेशर कुकर पनि चलाउन हुँदैन ।
८. प्रयोग गर्नु अघि नै विद्युतीय चुल्हो तथा प्रेशर कुकर लगायत अन्य विद्युतीय उपकरणहरु राख्ने तथा प्रयोग गर्ने स्थान तथा टेबलको सतहमा पानी, चिसो नरहेको निश्चित गर्नु पर्छ, अन्यथा प्रयोग गर्नु अगाडि सुरक्षा कपडाले राम्रोसंग पुछ्नुपर्दछ ।

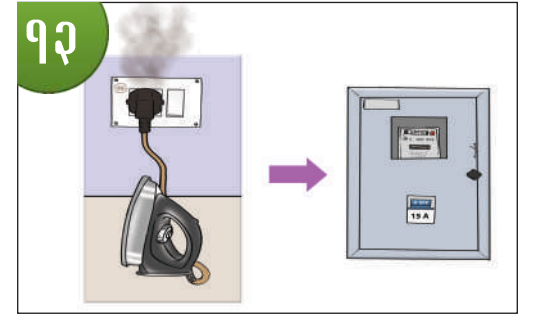
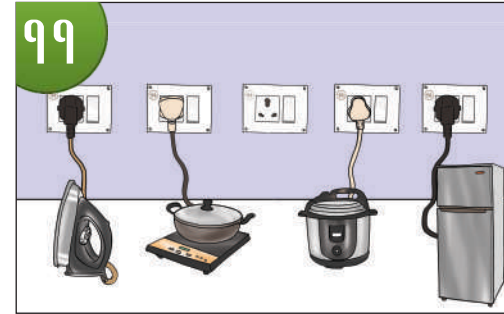
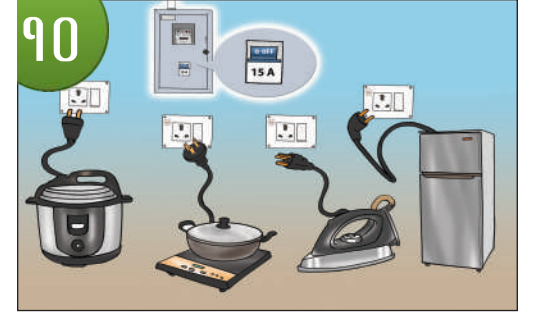

९. घरमा जुनसुकै प्रकारको विद्युतसंग सम्बन्धित सामग्री जस्तै तार, स्वीच तथा पावर सकेटको मर्मतसम्भार गर्नु पर्दा अनिवार्यरूपमा मिटरबाकसमा रहेको मेन स्वीच (एमसिबी) बन्द गरेर मात्र काम गर्नुपर्दछ ।

१०. यदि विद्युतीय चुल्हो तथा प्रेशर कुकर तथा अन्य विद्युतीय उपकरणहरूको प्रयोग गर्दाको बखत कहिलेकाहीं मिटरको क्षमता भन्दा बढि विद्युत प्रवाह भएर मिटरसंगै रहेको एमसिबी बन्द हुनसक्छ । त्यस्तो अवस्थामा प्रयोग भइरहेको विद्युतीय उपकरणहरू पावर सकेटबाट छुटाएर मात्र एमसिविलाई स्वीच अन गर्नुपर्दछ र बढि विद्युत खपत गर्ने सम्भावित उपकरणहरूलाई एकैपटक प्रयोग गर्नु हुँदैन ।

११. हरेक विद्युतीय उपकरणहरू अलगगै पावर सकेटमा जोडेर मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ । धेरै विद्युतीय उपकरणहरू एउटै पावर सकेटबाट प्रयोग गर्नुहुँदैन ।

१२. विद्युतीय उपकरणहरू प्रयोग गरेको बखत उक्त उपकरण तथा तारबाट कुनै किसिमको अस्वभाविक ताप, गन्ध तथा धुवाँ आएको शंका लागेमा मिटरबाकसमा रहेको एमसिविलाई तुरुन्तै स्वीच अफ गरेर उक्त उपकरणलाई पावर सकेटबाट छुटाउनुपर्दछ र विद्युत प्राविधिकलाई आवश्यक मर्मत सम्भारको लागि खबर गर्नुपर्दछ ।

१३. विद्युतीय उपकरणहरू तथा सामग्रीहरू नेपाल अथवा अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तर चिन्ह प्राप्त भएको निश्चित गरेर मात्र खरिद तथा प्रयोग गरौं ।

१४. विद्युतको कारणले दुर्घटना भएर आगलागी भएको खण्डमा आगो निभाउनको लागि पानीको प्रयोग गर्नुहुँदैन । यस्तो अवस्थामा सुर्खा बालुवा, माटो, त्रिपाल अथवा बोराको प्रयोग गरेर आगो निभाउनुपर्दछ ।

१५. विद्युत लाइन तथा उपकरणहरूसंग काम गर्दाखेरी यदि करेन्ट लागेर कुनै दुर्घटना भएमा तुरुन्तै विद्युतको मुख्य स्वीच (एमसीवी) अफ गरेर घाइतेलाई विद्युत लाइनबाट छुटाएर प्राथमिक उपचारको प्रवन्ध गर्नुपर्दछ । यदि घाइतेको अवस्था गम्भीर भएको खण्डमा तुरुन्तै नजिकको अस्पताल अथवा स्वास्थ्य केन्द्रमा लजिहाल्नुपर्दछ ।

